

«Ακόμα μια νύχτα» του Ελευθέριου Κακαθύμη

Σκηνοθεσία:
Ελευθέριος Κακαθύμης
Παίζουν: Γιώργος
Χριστοδούλου,
Φανή Σωκράτους

Ο κόσμος δεν έφυγε μετά από το τέλος της παράστασης. Μαζεμένοι στον χώρο έξω από το Wherehaus 612, γνωστοί και άγνωστοι συζητούσαν μεταξύ τους αν οι ήρωες του έργου «ήταν στην αρχή πεθαμένοι». Η φράση από μόνη της αντανακλά ένα κόλπο, μια παγίδα που έστησε στους θεατές της η παράσταση. Συνήθως πεθαμένος είσαι στο τέλος μιας ζωής, μιας παράστασης, μιας ταινίας. Ο Ελευθέριος Κακαθύμης αλλάζει τη σειρά των τριών νυχτών, που διαδραματίζεται το έργο, βάζοντας στην αρχή εκείνη τη «μεταθανάτια» που συζητείτο, πηγαίνοντας στο δεύτερο (με τη σειρά εμφανίσεως) μέρος της παράστασης, στη νύχτα της πρώτης συνάντησης των ηρώων, και τελειώνοντας με την τελευταία τους (εν ζωή) νύχτα που καταλήγει σε διπλό θάνατο (να το βάλω τώρα σε εισαγωγικά;). Υπήρχε και η σκηνή που ο άνδρας γράφει γράμμα στην αγαπημένη του. Αυτό που κρατούσαν στην πρώτη σκηνή οι «πεθαμένοι». Σας μπερδεύσα;

Σίγουρα ένας δημιουργός μπορεί να παίξει με τον χρόνο, να παρουσιάσει τα γεγονότα του έργου του μέσα από μια ρετρό προοπτική, όπως συνέβη αμέτρητες φορές στη λογοτεχνία και στον κινηματογράφο. Η παράδοση της αντίστροφης αφήγησης είναι μια σύμβαση μεταξύ του δημιουργού-αφηγητή και του κοινού-δέκτη, βασισμένη σ' ένα πανανθρώπινο συναισθηματικό κλισέ «στερνή μου γνώση να σ' είχα πρώτα». Έτσι τα «πρωτινά» φαίνονται πάντα πιο συγκινητικά και αθώα, λουσμένα στο φως της άγνωστια για τα «μελλούμενα». Στην υπό συζήτηση παράσταση όμως η ρετρό ματιά τοποθετείται έξω από τα υπαρξιακά όρια και η «ακόμα μια νύχτα», η νύχτα της επιτελείου, τοποθετείται σε μεταφυσικό πεδίο.

Όλα αυτά μπορούσαν και να μην ειπωθούν σ' αυτό το σημείωμα. Στην τέχνη όλα επιτρέπονται, όταν όμως πρόκειται για τέχνη. Δεν ελπίζω το σύνολο των αναγνωστών μου, περιορισμένο ως το ελά-

χιστο και λόγω καλοκαιριού, να συμπίπτει με το σύνολο των θεατών αυτής της παραγωγής, θέλω όμως να εκφράσω κάποιες γενικότερες έννοιες. Το θεατρικό τοπίο στην Κύπρο, αντιγράφοντας το θεατρικό τοπίο στην Ελλάδα, άρχισε τα τελευταία χρόνια να παρουσιάζει τα εξής χαρακτηριστικά: Οι μικρές θεατρικές εστίες ανάβουν και σβήνουν συνεχώς, τα μικρά σχήματα ενώνουν τους κυρίως νεαρούς δημιουργούς για μερικές ή και μια μόνο παραγωγή, οι εναλλακτικοί θεατρικοί χώροι φιλοξενούν σεμνές σ' ό,τι αφορά τα μέσα, αλλά φιλόδοξες παραγωγές. Η οικονομική κατάσταση και η πληθώρα ανέργων ηθοποιών γέννησαν το σύνθημα DIY, «Do It Yourself, και μην περιμένεις προσλήψεις και χρηματοδοτήσεις». Αρκετές απ' αυτές τις παραγωγές υπήρξαν πολύ καλές και θα παραμείνουν στη μνήμη των θεατών και στα βιογραφικά σημεία των συντελεστών τους ως σημεία φωτεινά. Όμως στην DIY εποχή ο δρόμος από το «έχω μια ιδέα» μέχρι την υλοποίηση και δημοσιοποίησή της είναι υπερβολικά σύντομος και αυτό κρύβει σοβαρούς κινδύνους.

Το έργο του Ελευθέριου Κακαθύμη έχει δύο αρνητικά γνωρίσματα. Το πρώτο εκδηλώνεται από τον πρόλογο, όπου με τη μαγνητοφωνημένη φωνή της ηρωίδας του έργου παραθέτονται κάποια κοινό-

τοπα και ταυτόχρονα αόριστα αποφθέγματα για το ψέμα και την αλήθεια («κάθε ψέμα κρύβει μια αλήθεια όπως ένας συννεφιασμένος ουρανός κρύβει τη βροχή»). Η ποιότητα του κειμένου αυτού του ακουστικού προλόγου προϋδέασε αρνητικά, ομολογώ, και η συνέχεια δεν ανέτρεψε τις πρώτες εντυπώσεις. Σε αρκετά σημεία του έργου νομίζεις ότι διαβάζεις το οπισθόφυλλο κάποιου συναισθηματικού μυθιστορήματος, και διαπιστώνεις ότι τα κλισέ πιο δύσκολα ακούγονται από σκηνής απ' ό,τι γράφονται σε πεζά έργα. Το δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η μη τήρηση κάποιων θεατρικών κανόνων. Η ιστορία που διαδραματίζεται μεταξύ των δύο προσώπων είναι απλή και κοινότοπη, παρ' όλες τις διανθίσεις, ο άνδρας δεν αποκαλύπτει στη νέα του αγαπημένη ότι είναι παντρεμένος. Η ρεαλιστική υπόθεση απαιτεί πραγματικούς φορείς, πραγματικούς ανθρώπους, και στο θέατρο αυτό επιτυγχάνεται με τεκμηριωμένα βιογραφικά, εθνικά, εποχικά, ψυχολογικά στοιχεία. Πού διαδραματίζεται το έργο, ποιας εθνικότητας είναι αυτοί οι άνθρωποι και αν αυτό δεν έχει σημασία, τότε γιατί δεν έχει; Για ποιο λόγο η εποχή διευκρινίζεται ως δεκαετία του σαράντα, γιατί τα σκηνικά αντικείμενα και τα ενδυματολογικά στοιχεία είναι ετερογενή; Τα βιογραφικά των ηρώων είναι ατάκτως ριγμένα στο κείμενο και δεν βοηθούν τους ηθοποιούς να δημιουργήσουν μια ρεαλιστική βάση για τις μορφές που πλάθουν. Από την άλλη λεπτομέρειες υπάρχουν, που με τη σειρά τους εμποδίζουν τη γενίκευση, τη φυγή από το ρεαλιστικό επίπεδο σε κάποιο άλλο, πιο συμβολικό, αν αυτό ήταν το ζητούμενο του συγγραφέα και σκηνοθέτη. Ο Γιώργος Χριστοδούλου μένει, στην ουσία, με μια οδηγία, να παίξει κάποιο συντηρητικό αστό καθηγητή. Από ένα αρχικό φλερτ πρέπει να οδηγήσει τον χαρακτήρα που ενσαρκώνει σε μια απεγνωσμένη πράξη πάθους χωρίς επαρκείς κειμενικές γέφυρες, πράγμα υποκριτικά ακατόρθωτο. Η Φανή Σωκράτους διατηρεί το ύφος της χαριτωμένης ντεμιπιάντ παρόλες τις «αλλαγές» που υποτίθεται πως περνά η Σύλβια της.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@phileleftheros.com

